

2022 Sonuç Bildirgesi

Biyosidal İş ve Çevre Sağlığı Derneği, Çukurova Üniversitesi, Ege Üniversitesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi ve Ufuk Üniversitesi ve TİKA iş birliği, Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, ~~ve~~ Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu ve Tarım ve Orman Bakanlığı'nın katkıları ve katılımları ile 17-20 Kasım 2022 tarihleri arasında düzenlenen 6. Uluslararası Biyosidal Kongresi başarı ile tamamlanmış olup, kongrenin organizasyonunda emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

Kongre süresince güncel gelişmeler ışığında;

- zararlı mücadelesine global ve yerel bakış,
- pestisit kalıntısı ile mücadele ve yeşil mutabakat kapsamında çalışmalar,
- biyosidal ürünlerde güncel mevzuat ve aktif madde kayıt sistemi
- sürdürülebilir pestisit yönetimi,
- ürün denetimleri,
- sektör sorunları ve çözüm önerileri,
- kentsel zararlı mücadelesinde global ve yerel yaklaşımlar,
- dezenfeksiyon uygulamaları,
- yerel yönetimlerde biyosidal ürünlerde iyi uygulamalar,
- biyosidal ürünlerde sektörel açıdan yeni gelişmeler,
- entegre zararlı yönetimi ve kent sağlığı,
- entegre zararlı yönetimi ve kırsal sağlık,
- gıdalarda biyosidal ürün kalıntıları,
- işlenmiş eşya analizlerinde güncel durum,
- biyosidal ürünlerin ekolojik yaşama etkileri gibi başlıca konular ulusal ve uluslararası alanlarında çalışan uzmanlar tarafından tartışılmıştır.

Ayrıca, Balkan ve Türk devletlerinden temsilcilerin katılımıyla sürdürülebilir ve entegre zararlı mücadelesinde bölgesel iş birliği geliştirme çalışması yapılmıştır.

Katılımcılar güncel sorunlarına ve sorularına yetkili otoritelerden ve uzmanlardan cevaplar alma şansını bulmuş ve uluslararası düzeyde Biyosidal alanındaki yeniliklerden haberdar olma fırsatını bulmuşlardır.

Kongremizi Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Uluslararası Kırsal Sağlık ve Tıp Derneği (IARM), Avrupa Zararlı Yönetimi Dernekler Konfederasyonu (CEPA) başta olmak üzere biyosidal alanında uluslararası kurum ve kuruluşlar desteklemiştir.

Kongre kapsamında 10 oturum, 3 panel, 2 çalıştay gerçekleştirilmiş, 13 sözel bildiri sunulmuş, 14 poster sergilenmiştir. Kongremizde 18'i yurt dışından, 43'ü

yurt içinden toplam 61 konuşmacı ve oturum başkanı yer almıştır. Kongremize toplam 370 kişi katılmıştır.

Kongre süresince biyosidal ürünler konusu, çeşitli açılardan irdelenmiş ve konunun tarafları bilgilerini, deneyimlerini ve fikirlerini paylaşma şansı bulmuşlardır.

Kongre kapsamında yapılan tartışmalar neticesinde ana hatları ile aşağıdaki hususlarda kararlar alınmış ve sonuçlar çıkarılmıştır:

1. Küresel hastalıkların $\frac{1}{4}$ 'ü çevresel tehlikelere bağlıdır, bu tehlikeler kontrol edilebildiğinde bu hastalıkların önüne geçilebilecektir.
2. Pestisit kullanımı sadece kullanıldığı bölgelerde değil, tüm dünyayı tehlikeye atmakta, buzullarda dahi hiç kullanılmamasına rağmen pestisit kalıntıları tespit edilmiştir. Pestisitlerin iklim değişikliğine etkisinin CO'nun katkısından 480 kat daha fazla olduğu bildirilmektedir. Bu nedenle başta bazı Avrupa ülkelerinde olmak üzere kullanımları yıllar içinde %90'a varacak kadar kısıtlanmış ve her geçen yıl bu kısıtlamalar ve düzenlemeler artmaktadır.
3. Sürdürülebilir bir çevre oluşturmak hastalıkların önlenmesinde temel girişimdir. Sağlıklı çevre için risklerin azaltılması, sürveyans çalışmaları, ulusal kurumların kapasitelerinin güçlendirilmesi, liderlik ve koordinasyon çalışmaları bulunmaktadır.
4. 2050 yılında şu anki gıda üretimimizi %50 oranında arttırmamız gerektiği öngörülmektedir. Bunun yanında dünyada tarım alanlarında yıllık 4 milyon ton pestisit kullanılmaktadır. FAO'nun önerileri arasında biyogüvenlik stratejileri ve eylem planları, erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi, antibiyotik direnç yönetimi, bütüncül sağlık sisteminin oluşturulması bulunmaktadır. Kalıntı miktarını ve kimyasal miktarını en aza düşürmeye yönelik tarımsal alan çalışmaları yürütülmektedir. Bu çerçevede Uluslararası standartların belirlenmesinin ve işbirliğinin geliştirilmesi önemlidir.
5. Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı, 2030 yılına kadar kimyasal pestisitlerin riskinin ve kullanımının yüzde 50 azaltılması, atık pestisit ambalajlarının toplanması ve geri dönüşümü gibi çeşitli taahhütler içermektedir. Ülkemizde kimi zaman kontrol dışı toplanıp geri dönüşümü çöp toplayıcılar tarafından yapılmakta, pazar yerlerinde poşet, çocuklar için oyuncak imalatı gibi toplum sağlığını ciddi şekilde tehdit etmektedir. Bu nedenle hem atık pestisit ambalajlarının toplanılarak çevreyi kirletmesinin

önlenmesi hem de yanlış geri dönüşüm uygulamalarının önüne geçilmesi için başlatılan pilot çalışmaların yaygınlaştırılması gereklidir.

6. Sahte ve kaçak pestisitlerde kimyasal, biyolojik etkinlik, toksikolojik, ekotoksikolojik testler ve bunun için gerekli yatırımlar yapılmadığı ve dolayısıyla gerekli standartlar sağlanmadığı için üretimleri daha ucuz olup tüketimi daha fazladır. Sahte ve kaçak pestisitler kendisinden beklenen faydayı sağlamazken diğer yandan insan, tüketici ve çevre sağlığı için ciddi olumsuzluklara neden olur. Bu ve benzeri nedenlerle sahte ve kaçak pestisitlerin yasadışı ticaretinin karlılığı en kazançlı 10 organize suç işletmesinden biri haline geldiği bildirilmektedir.
7. Gelişen gıda ve çevre standartları gereği; daha az kimyasal içeren ürünler ve/veya gerekmedikçe kimyasal ürün kullanmadan çözüm üreterek zararlılar ile mücadele etme yaklaşımı olan Entegre Zararlı Yönetimi günümüzde önem kazanmıştır. Etkili güvenli standartlarda eğitilmiş deneyimli uygulayıcılarla kimyasal kullanımını en aza indirerek dünyamız için temiz bir çevre hedeflenmelidir.
8. Entegre Zararlı Yönetimi yaklaşımının ve alternatif haşere kontrol yöntemlerinin bütüncül bir şekilde uyarlanması, pazar değeri daha yüksek kaliteli ürün miktarının artmasına katkıda bulunabilir. Ancak, bu yöntemleri sürdürmek ve gerekli kararları almak için çiftçilerin/üreticilerin kanıta dayalı bilgiye, tarımsal destek hizmetlerine ve risk iletişimine ihtiyaçları vardır.
9. Çiftçiler başta olmak üzere tarımsal üretim alanlarında yaşayanlar uygulama sırasında ve sonrasında pestisitlere daha fazla maruz kalmaktadırlar. Pestisitlerin toksikolojik güvenliği ve tarım işçilerinin korunması için mesleki maruz kalma limitlerinin belirlenmesi ve rutin sağlık izlemleri birçok ülkede zorunluluktur. Maruz kalma değerlendirmesine dayalı risk değerlendirmesi, zorluk ve maliyete rağmen prensipte uygulanabilir olsa da, retrospektif yöntemler işçileri gerçekten "korunmadığını", bunun yerine uygulama prosedürlerinin etkinliğinin önemi üzerinde durulmaktadır.
10. Pestisitlerin yaygın kullanımında sağlık ve güvenlik önlemleri göz ardı edildiğinden, pestisitlerden kaynaklanan tehlikeler büyük endişe haline gelmiştir. İlişkili toksisiteyi nedeniyle, uygulayan işçiler ve maruz kalan genel nüfus için bir tehdit oluşturmaktadır. Çiftçiler, pestisit toksisitesinin ve ciddi sonuçlarının farkında değildir. Pestisitler ve güvenli uygulama konusunda bilinçlendirme programlarının davranış değişikliği sağlayacak şekilde yapılması zorunludur.

11. Kalıcı organik kirleticiler (POP), birçok ülkede pestisit olarak kullanılan veya endüstriyel aktiviteler sonucu oluşan, bilinçli üretilen veya yan ürün olarak ortaya çıkan kimyasallardır. Bölgemiz bu açıdan yoğun kirliliğin olduğu bir bölgedir. Bu nedenle, bu kirleticilerin insanların biyolojik örneklerinde, çevresel örneklerde ve tüketilen gıda örneklerinde izlenerek takibi, çevresel ve insan risk değerlendirmeleri yapılmalıdır.
12. Pestisitlerin doğru ve daha az kullanımı, sadece belirli bölge ve ülkelerin sorunu değil, küresel yanıt gerektiren bir sorundur. Bu nedenle Balkan ülkeleri ve Türk devletleri katılımcıları ile yapılan çalıştayda da belirtildiği üzere pestisitler ile ilgili bölgesel bilgilerin yüklendiği ve olası işbirliği fırsatlarının takibi için ortak bir platform geliştirilmesinin uygun olacağı görüşülmüştür.

Son söz;

Dünyada giderek artan gıda ihtiyacı veya halk sağlığı zararlıları ile mücadele gibi konular başta olmak üzere hayatımızın bir parçası olan pestisitlerin daha az ve daha güvenli kullanımları Bakanlıklar, yetkili kurumlar, belediyeler, sivil toplum örgütleri ve satış firmaları açısından önemli bir konu haline gelmiştir.

Değişen anlayış içerisinde yeni gelişen alternatif mücadele yöntemleri, kanuni düzenlemeler, iyi uygulama örnekleri gibi konularda belediyelerimize, akademisyenlerimize, yararlanıcılara ve firmalara yol gösterici olarak zararlı mücadelesinin geleceği hakkında fikir edinebildikleri bir kongre gerçekleşmiştir.

Daha sağlıklı bir gezegen ve çevre için yeni gelişmeler, somut adımlar, faydalı paylaşımlar ve işbirlikleri için gelecek kongrelerimizde görüşmek dileğiyle saygılarımızı sunarız.

Düzenleme Kurulu